Súd:	Okresný súd Bratislava V
Spisová značka:	12C/286/2009
Identifikačné číslo súdneho spisu:	1509213302
Dátum vydania rozhodnutia:	04. 07. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Zita Leimbergerová
ECLI:	ECLI:SK:OSBA5:2017:1509213302.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava V sudkyňou Mgr. Zitou Leimbergerovou v spore žalobkyne: Y. I., bytom T. XX, R., zast. advokátom JUDr. Martinom Kubovičom, so sídlom M. R. Štefánika 14, Sereď proti žalovaným: 1. U. V., nar. XX.X.XXXX, bytom E. X, E., zast. advokátkou Doc. JUDr. Vlastou Kovalančíkovou, CSc., so sídlom Mierové nám. 3, Senec a 2. OEZ Slovakia, s.r.o., IČO: 31405614, so sídlom Rybničná 36a, Bratislava, zast. advokátom JUDr. Jaroslavom Málekom, so sídlom Kraskova 2, Bratislava, o zaplatenie 10.000,- eur, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaní 1 a 2 sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni sumu 10.000,- eur.

II. Žalobkyni súd p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu dňa 13.8.2009 domáhala voči žalovaným zaplatenia sumy 10.000,- eur z dôvodu že žalovaný v 1. rade svojím konaním porušil základnú povinnosť a spôsobil smrť manžela žalobkyne, teda nezvratným spôsobom zasiahol do jeho práva na život. Rozsudkom Okresného súdu Pezinok sp. zn. 3T/42/2008 zo dňa 22.10.2008 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5To/5/2009 zo dňa 12.2.2009 súd žalovaného 1 uznal vinným zo spáchania prečinu usmrtenia tým, že inému z nedbanlivosti spôsobil smrť tým, že porušil dôležitú povinnosť uloženú mu podľa zákona tak, že dňa 14.8.2007 o 6,15 hod. viedol nákladné motorové vozidlo zn. Renault Master, EČ: R.-XXXOJ na ceste I/62 v smere zo Senca do Sládkovičova, pričom nevenoval dostatočnú pozornosť vedeniu vozidla a sledovaniu situácie v cestnej premávke, v dôsledku čoho v siedmom kilometri prešiel so svojím vozidlom do protismeru, čím porušil ust. § 4 ods. 2 písm. c) a § 7 ods. 1 zákona č. 315/1996 Z. z., ktoré stanovujú povinnosti vodičom plne sa venovať vedeniu vozidla, sledovať situáciu v cestnej premávke a na ceste jazdiť vpravo a pri pravom okraji vozovky, kde sa čelne zrazil s osobným motorovým vozidlom zn. Ford Courier 1,8 D, EČ: I.-XXXBC, ktoré riadil vodič M. I., ktorý v dôsledku zrážky vozidiel utrpel smrteľné zranenia na následky ktorých na mieste nehody zomrel. Súd žalovaného 1 odsúdil k trestu odňatia slobody v trvaní 2 roky, pričom výkon trestu podmienečne odložil na skúšobnú dobu v trvaní 4 roky. Zároveň mu uložil trestu zákazu činnosti spočívajúci v zákaze riadiť motorové vozidlo na dobu 5 rokov a prikázal mu zaplatiť žalobkyni ako poškodenej sumu vo výške 39.743,- Sk (1.319,23 eur) a žalobkyňu odkázal so zvyškom nároku na náhradu škody na občianske súdne konanie. Žalovaný 1 bol v čase spôsobenia nehody zamestnancom žalovaného 2. Vzhľadom na následky vzniknuté manželovi žalobkyne je podľa názoru žalobkyne morálne zadosťučinenie nedostatočné a sú tak splnené zákonné podmienky na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku nemajetkovej ujmy odôvodnila tým, že túto súd určuje s prihliadnutím na všetky okolnosti, za akých k porušeniu práva došlo, pričom poukázala najmä na okolnosti za akých došlo k trestnému činu majúcemu za následok smrť manžela žalobkyne, spôsob jeho vykonania, mierou zavinenia žalovaného 1 preukázané v trestnom konaní, ktorý svoju vinu uznal. Uviedla, že uvedomujúc si, že výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch by sa s

odvolaním na súdnu prax vzhľadom na okolnosti pohybovala v rozpätí 25.000,- až 35.000,- eur, pričom sa domáha len sumy 10.000,- eur.

2. Žalovaní s nárokom žalobkyne nesúhlasili. Žalovaní 1 vyjadril žalobkyni nesmiernu ľútosť a uviedol, že v danom prípade neexistuje žiadny nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, pretože narušením práva na život vzniká narušiteľovi iba povinnosť náhrady majetkových škôd v zmysle ust. § 16 Občianskeho zákonníka a akékoľvek nároky nemajetkovej ujmy sú osobnej povahy a tieto zanikajú smrťou poškodeného a neprechádzajú na jeho dedičov. Podľa neho za nemajetkovú ujmu zodpovedá s poukazom na ust. § 420 a § 427 Občianskeho zákonníka žalovaný 2, ktorý v čase nehody bol zamestnávateľom žalovaného 1 a žalovaný 1 ako vodič - zamestnanec prevádzkovateľa zodpovedá iba za podmienok pracovnoprávnej zodpovednosti a preto namietol nedostatok pasívnej vecnej legitimácie, pričom pasívne legitimovaným mala byť v danom prípade aj poisťovňa Allianz, u ktorej mal žalovaný 2 uzavreté povinné zmluvné poistenie. Žalovaný 2 zas namietal nedostatok aktívnej legitimácie žalobkyne, ktorej v danom prípade prináleží len odškodnenie podľa § 16 Občianskeho zákonníka a nie nárok na nemajetkovej ujmy. Poukázal na to, že nie je zrejmé akým spôsobom bolo zasiahnuté do práv žalobkyne, nakoľko žalobkyňa bola so zomretým v manželskom zväzku, avšak s ohľadom na odlišné bydliská nežili v čase nehody v spoločnej domácnosti.

3. Žalobkyňa uviedla, že so zomretým boli manželia od r. 1980 a až do jeho smrti žili v spoločnej domácnosti na T. Z.. H. R.. V r. 1998, kedy zomrel jej otec chodieval jej manžel častejšie do Veľkého Grobu k jej matke, ktorá potrebovala pomoc. Neskôr začal pracovať v Senci a odtiaľ mal bližšie do Grobu ako do Bratislavy. Preto sa zdržiaval v Grobe a do Bratislavy chodieval každý druhý - tretí deň. Keď sa jej matke zhoršil zdravotný stav, chodievala zas žalobkyňa do Grobu aj s manželom. Po smrti manžela vybavovala pohreb a ostatné záležitosti, od štátu dostala pohrebné 2.000,- Sk, avšak náklady predstavovali 100.000,- Sk. Žalovaného 1 žiadala mimosúdne o vyrovnanie, aby jej nahradil náklady na pohreb a pomník, na čo reagoval, že nemá peniaze a preto si uplatňuje nemajetkovú ujmu, aby sa aspoň vyrovnalo, to čo do toho investovala.

4. Žalovaný 1 vo svojej výpovedi potvrdil, že pri výkone svojho zamestnania ako zamestnanec žalovaného 2 spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej došlo k usmrteniu manžela žalobkyne, ktorá sa s nárok na náhradu škody na neho prvýkrát obrátila ústne na pojednávaní na krajskom súde, kde sa chcela dohodnúť mimosúdne a požadovala 5 mil. Sk, ktoré však žalovaný 1 nemá.

5. Svedkyňa E. I., dcéra žalobkyne vypovedala, že v čase úmrtia jej otca bývala v byte s rodičmi a bola tehotná. Otec prebýval u svokry v Grobe, nakoľko pracoval v Senci a do Grobu to mal bližšie. Býval tam asi 4-5 dní do týždňa, inak bol doma v Bratislave, alebo žalobkyňa chodievala za ním do Grobu. Podľa jej názoru bolo manželstvo jej rodičov normálne, štandardné a pokiaľ by tomu tak nebolo, je nelogické, aby otec býval u svojej svokry. Mama smrť otca pociťovala veľmi zle, všetci to ťažko znášali, aj preto, že otec zomrel 14.8.2007 a ona mala termín pôrodu 16.8.2007.

6. Rozsudkom č. k. 12C/286/2009-136 zo dňa 17.4.2012 súd návrh žalobkyne zamietol a náhradu trov konania priznal žalovaným. Uznesením č. k. 9Co/297/2012-161 zo dňa 31.1.2014 Krajský súd v Bratislave tento rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie s odôvodnením, že nielen z výsluchu žalobkyne, ale aj zo záverečnej reči vyplýva, že sa domáha náhrady nemajetkovej ujmy, keďže žalovaný 1 zapríčinil smrť jej manžela, čím zasiahol do práv žalobkyne na rodinný život a ochranu súkromia, s nárokom ktorým sa súd prvého stupňa nevysporiadal. V danom prípade došlo podľa názoru odvolacieho súdu k neoprávnenému zásahu do chráneného osobnostného práva a u postihnutej fyzickej osoby došlo ku vzniku nemajetkovej ujmy v značnej miere a to v príčinnej súvislosti medzi neoprávneným zásahom a nemajetkovou ujmou, avšak nebolo vykonané dostatočné dokazovanie v rozsahu potrebnom na posúdenie rozhodujúcich skutočností, najmä na charakter a intenzitu vytvorených a existujúcich súkromných vzťahov medzi žalobkyňou a zomrelý L. I. v rámci ich manželského a rodinného života; ako do týchto vzťahov a citových väzieb, v prípade ich pretrvávania aj po smrti manžela prípadne do iných súčastí súkromia žalobkyne zasiahol žalovaný 1 spôsobením smrti manžela. Na záver vzhľadom na obranu žalovaného 2 uviedol, že zodpovednosť vodiča motorového vozidla za zásah do osobnosti fyzickej osoby nemožno považovať za výlučnú, pričom je potrebné vychádzať z toho, že za nemajetkovú ujmu spôsobenú fyzickej osobe prevádzkou motorového vozidla nutne zodpovedá aj prevádzateľ. Nemá podstatný význam, či prevádzateľ vozidla bol či nebol vlastným priamym fyzickým pôvodcom zásahu (pôvodcom mechanizmu, ktorým bol zásah proti osobnostnej sfére spôsobený fyzickej osobe).

7. V ďalšom konaní sa súd riadiac pokynmi odvolacieho súdu zameral na zistenie, či došlo, vzhľadom na námietku nedostatku plnohodnotnosti manželského spolužitia žalobkyne a zomrelého, k zásahu do práva na rodinný život a súkromie žalobkyne a ako sa takýto zásah prejavil vo sfére jej osobnostných práv a vypočul žalobkyňou navrhnutých svedkov na preukázanie existencie sociálnych, citových, morálnych vzťahov vytvorených v rámci súkromného a rodinného života.

8. Žalobkyňa v doplnení svojej výpovede uviedla, že stratu manžela znášala veľmi zle, zasiahlo to nielen do jej, ale aj dcérinho života, nakoľko keď sa to stalo, dcéra mala pred pôrodom. Čakala prvé dieťa. Žalobkyňa v tom čase pracovala v R. a manžel v E. v spol. N.. Staral sa o jej matku vo H. I. a na striedačku dochádzal tam, a do Bratislavy. Druhá dcéra sa v tom čase mala vydávať v H., svadba sa však musela preložiť. Podľa jej názoru bolo ich manželstvo štandardné, manželmi boli 27 rokov.

9. Svedkyňa T. L. vypovedala, že rodinu nebohého pozná asi od r. 1982, kedy nebohý p. I. a jej manžel boli kolegovia z práce a cez nich sa zoznámili so žalobkyňou. Porozumeli si a začali sa stretávať. Po strate práce sa nebohý začal starať o matku žalobkyne, ktorá v tom čase bola už 2 roky vdovou. Vedeli, že jeho snom je práca na poli, v Bratislave sa nikdy necítil dobre, ťahalo ho to na vidiek. Vo H. I. sa staral o dom, o polia, začal chovať ošípané. O nehode sa dozvedeli s manželom od žalobkyne, ktorú následne večer po nehode navštívili, aby rodinu nebohého podporili. Bolo to hrozné, nikto by si nepomyslel, že to bude takto. V júni toho roku totiž nebohý oslavoval 50-ku vo veľkom štýle a za mesiac a pol bol po smrti. Život rodiny sa po jeho smrti určite zmenil, nebohý rodinu materiálne zabezpečoval podstatným spôsobom, čo potom bolo cítiť. Posielal rodine peniaze, aj mäso. Žalobkyňa sa to snažila utiahnuť tak, aby deťom nič nechýbalo, ale bolo to cítiť. Manželstvo žalobkyne a nebohého charakterizovala ako dobré, rozumeli si. To, že býval mimo Bratislavy neznamená, že si nerozumeli a nemali sa radi. On by dal rodine aj posledné. Žalobkyňa pracovala ako zdravotná sestra na smeny a vo voľných chvíľach dochádzala buď ona do Grobu alebo nebohý chodil do Bratislavy. Žalobkyňa jeho smrť znášala veľmi zle, smrť blízkeho zasiahne do života každého. Museli sa s tým vyrovnávať aj ich deti, žalobkyňa zostala sama a bez podstatnej časti príjmu a podpory.

10. Svedok N. Š. uviedol, že so žalobkyňou sú v kmotrovskom vzťahu, on s manželkou sú kmotrami jej detí. Nebohý bol jeho priateľ a deň pred nehodou sa spolu ešte rozprávali, bol to kľudný a vyrovnaný chlap. Bol na mieste nehody a keď videl, že leží pod plachtou, podlomili sa mu nohy. Vzťah žalobkyne a nebohého bol podľa jeho názoru úplne normálny, chodili spolu na dovolenky takže vie, že bol úplne štandardný. Obaja zabezpečovali rodinu, každý pracoval, on v Senci, ona v Bratislave. Smrť p. I. veľmi zasiahla nielen žalobkyňu, oboch poznal a vždy boli na seba naviazaný. Bol to on, kto žalobkyni oznámil smrť nebohého. Žalobkyňa to znášala veľmi zle, stále plakala a spomínala na prežité chvíle.

11. Svedok H. A. vypovedal, že p. I. poznal a považoval ho za priateľa. Poznal aj jeho rodinu - Y. aj obidve dcéry. Nebohý bol človek, ktorý s každým vychádzal a vždy bol ochotný pomôcť. Stretávali sa aj ako susedia a v tom čase prevádzkoval v I. piváreň, zvykli si tam sadnúť. Manželstvo žalobkyne a nebohého charakterizoval tak ako všetky manželstvá na Slovensku, ktoré chcú uživiť rodinu, tak cez víkend sú manželia spolu a cez týždeň drú ako otroci. Do rodinného života žalobkyne táto udalosť zasiahla fatálne, nebohý by bol dal aj prvé a posledné pre rodinu, bol tým článkom v rodine, ktorý dominoval, viedol ju a živil. Žalobkyňu to ranilo, a ako veľmi, môže posúdiť len podľa seba, a on nebol až taký blízky človek, ale to znášal veľmi ťažko.

12. Okrem dôkazov listinou vykonaných v doterajšom konaní súd zo záverov znaleckého posudku č. 57/2007 vypracovaného B.. K. I. vo veci analýzy predmetnej dopravnej nehody, ktorý je obsiahnutý v spise Okresného súdu Pezinok sp. zn. 3T/42/2008 zistil že, žalovaný 1 s vozidlom prešiel do protismerného jazdného pruhu pričom technicky správne mal jazdiť vo svojom jazdnom pruhu, pri pravom okraji cesty. Ak obchádzal prekážku, vozidlo alebo chodca, či predchádzal iné vozidlo, mal tak urobiť bez ohrozenia a obmedzenia protiidúcich vodičov. Ak prešiel do protismerného jazdného pruhu a nechcel obchádzať prekážku ani predchádzať iné vozidlo, potom tak urobil vplyvom nesprávnej techniky jazdy, ktorá spočívala v tom, že sa nevenoval plne vedeniu vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke. Oneskorene reagoval na smer pohybu vozidla, čo bolo z jeho techniky jazdy nesprávne. Rýchlosť prejazdu vozidla žalovaného 1 miernou pravotočivou zákrutou nebola technickou príčinou zmeny smeru pohybu vozidla do protismerného jazdného pruhu. Podľa odpovede znalca na otázku č. 4 je zrejmé, že technickou príčinou vzniku nehody boli tieto prvky: nesprávna technika jazdy žalovaného 1,

ktorá spočívala v tom, že s vozidlom prešiel do protismerného jazdného pruhu v čase a v mieste, keď tade prechádzalo vozidlo nebohého M.. I.. Podľa analýzy pohybu vozidla žalovaného 1 možno predpokladať, že žalovaný 1 sa plne nevenoval vedeniu vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke, oneskorená reakcia žalovaného 1 na zmenu smeru jazdy a prejdenie s vozidlom do protismerného jazdného pruhu, min. o čas 1,8 sekundy.

13. Z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Pezinok č. k. 3T/42/2008-218 zo dňa 22.10.2008 súd tiež zistil, že zo skutočností, ktoré sa týkajú spôsobu spáchania činu a jeho následku súd vyvodzuje, že žalovaný 1 síce spôsobil dopravnú nehodu so smrteľným následkom, avšak za takých okolností, keď nebolo v podstate ustálené (a už to ani nie je možné zistiť), čo presne zapríčinilo, že žalovaný 1 so svojím motorovým vozidlom prešiel do protismeru. S vysokou pravdepodobnosťou to bola jeho nesprávna technika jazdy (teda nie nejaká náhla prekážka, ktorú by musel predchádzať), keď zjavne nezvládol riadenie nákladného vozidla a vybočil do protismeru tak, že už ani on a ani poškodený nedokázali zrážke zabrániť. Žalovaný 1 teda porušil dopravné predpisy.

14. Súd v ďalšom priebehu sporu vykonal dokazovanie listinou - tzv. knihou, resp. výkazom jázd vozidla zn. Renault Master za mesiac august 2007, z ktorého vyplýva, že žalovaný 1 na uvedenom vozidle vykonal jazdy v dňoch 6.8.2007 až 10.8.2007, a následne dňa 13.8.2007 s miestom nakládky Bratislava s časom odchodu 4,00 hod. a miestom vykládky Maďarsko a s časom príchodu na stanovište o 17,45 hod. Celkový počet kilometrov bol 970 km. Nasledujúci deň 14.8.2007 nastúpil žalovaný 1 na výkon jazdy v mieste nakládky Bratislava o 6,00 hod., pričom k dopravnej nehode došlo o 6,15 hod.

15. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

16. Podľa § 12 ods. 1, 2 a 3 OZ písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkajúce sa fyzickej osoby alebo jej prejavov osobnej povahy sa smú vyhotoviť alebo použiť len s jej privolením. Privolenie nie je potrebné, ak sa vyhotovia alebo použijú písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky alebo zvukové alebo obrazové záznamy na úradné účely na základe zákona. Podobizne, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy sa môžu bez privolenia fyzickej osoby vyhotoviť alebo použiť primeraným spôsobom tiež na vedecké a umelecké účely a pre tlačové, filmové, rozhlasové a televízne spravodajstvo. Ani také použitie však nesmie byť v rozpore s oprávnenými záujmami fyzickej osoby.

17. Podľa § 13 ods. 1 OZ fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

18. Podľa § 13 ods. 2 OZ pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

19. Podľa § 13 ods. 3 OZ výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

20. Podľa § 16 OZ kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

21. Ochrana osobnosti ako všeobecné osobnostné právo je subjektívne právo každej fyzickej osoby bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, náboženstva atď, ktoré tvorí súhrn jednotlivých čiastkových osobnostných práv, predmetom ktorých je osobnosť fyzickej osoby ako celku v jej telesnej a morálnej jednote. Je to súbor čiastkových práv a slobôd, ktorých predmetom sú nehmotné hodnoty (stránky) osobnosti fyzickej osoby. Všeobecné osobnostné právo možno vymedziť aj jeho základnými znakmi a to: všeobecnosť, absolútny charakter, časová neobmedzenosť, nehmotný charakter predmetu, nescudziteľnosť a nepremlčateľnosť. Pre úspešné uplatnenie žalôb stanovených v § 13 ods. 1 OZ je potrebné, aby sa jednalo o neoprávnený zásah, ktorý je objektívne spôsobilý porušiť alebo len ohroziť osobnosť fyzickej osoby, v dôsledku čoho vznikne nemajetková ujma (nie je vylúčené, aby vznikla aj

majetková ujma, avšak v takom prípade sa aplikujú ustanovenia o zodpovednosti za škodu podľa OZ). Zásah do osobnosti fyzickej osoby je zásah, ktorý poruší alebo len ohrozí osobnosť fyzickej osoby bez ohľadu na zavinenie pôvodcu zásahu, t. j. v prípade zásahu do osobnosti fyzickej osoby platí objektívna zodpovednosť.

22. Podľa čl. 8 odseku l Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných práv a slobôd, publikovaného pod č. 209/1992 Zb., každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie. Z ustanovenia čl. 17 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach publikovaného pod č. 120/1976 Zb. vyplýva, že nikto nesmie byť vystavený svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života, rodiny, domova alebo korešpondencie a každý má právo na zákonnú ochranu proti takým zásahom alebo útokom.

23. Právo na súkromie v rôznych poňatiach môže zahŕňať tak ochranu rodinného života, súkromie obydlia, listové tajomstvo, ako aj ochranu cti, povesť človeka, či ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním údajov o osobe. V ústavnej rovine je zakotvené v článku 16 Ústavy Slovenskej republiky - nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená, obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom; článku 19 ods. 1 - každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života, ods. 2 - každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe; v článku čl. 21 garantujúcom nedotknuteľnosť obydlia; v článku 22 zaručujúcom ochranu listového tajomstva, tajomstva dopravovaných správ a iných písomností a ochranu osobných údajov. Súčasťou práva na súkromie je právo na rodinný život. Medzi fyzickými osobami v rámci ich súkromného a rodinného života existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy, porušením práva na život jednej z nich preto môže dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t. j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou. Osobnosť, ktorá je chránená prostredníctvom všeobecného osobnostného práva, v prípade, ak došlo k zásahu do tohto práva, má možnosť využiť právne prostriedky ochrany osobnosti, ktoré sú exemplifikatívne uvedené v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka. Prichádzajú do úvahy, pokiaľ hrozí alebo je spôsobená ujma v osobnostnej nemajetkovej sfére a majú rôznu povahu. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Realizácia tejto ochrany je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takom úzkom vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, že ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti (tzv. postmortálna ochrana) je ich osobným záujmom; ide o najbližších príbuzných, a to manžela a deti, a ak ich niet, o rodičov. Jednotlivé prostriedky na ochranu osobnosti sú relatívne samostatné. Je možné ich použiť jednotlivo alebo kumulovane, taktiež v závislosti od intenzity protiprávneho zásahu do osobnostnej sféry fyzickej osoby. Ide o upustenie od neoprávnených zásahov, odstránenie následkov od neoprávnených zásahov, alebo poskytnutie primeraného zadosťučinenia, ktoré nemá charakter peňažnej náhrady, teda nejde o majetkové plnenie, ale je výlučne prostriedkom morálneho, imateriálneho pôsobenia. Svojou povahou nejde o prostriedok represívny, ani reparačný, ale o špeciálny prostriedok ochrany osobnosti so satisfakčnou povahou, ktorá sa bezprostredne nepremieta do majetkovej sféry postihnutej fyzickej osoby, preto ju nemožno vyjadriť a vyčísliť v peniazoch. V prípade, ak by sa nezdalo morálne zadosťučinenie postačujúce, umožňuje Občiansky zákonník v § 13 ods. 2 priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej účelom je vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu peňažnou formou a plní tiež satisfakčnú funkciu.
(Z odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu SR zo 17. 2. 2011, sp. zn. 5 Cdo 265/2009)

24. Na základe zisteného skutkového stavu (tak ako uviedol odvolací súd, ktorého právnym názorom je súd prvej inštancie viazaný, a v neposlednom rade aj rozhodnutie súdu v trestnej veci) bolo jednoznačne preukázané, že žalovaný 1 spôsobil smrť manžela žalobkyne, čím zasiahol nezvratným spôsobom do jej osobnostného práva na ochranu súkromia a práva na rodinný život. V ďalšom konaní bolo podľa názoru súdu, najmä na základe výsluchu svedkov, dostatočným spôsobom preukázané aj to, že u žalobkyne došlo ku vzniku nemajetkovej ujmy v značnej miere, kedy žalobkyňa stratu manžela pociťuje

aj s odstupom 10 rokov stále veľmi intenzívne, je smutná, pôsobí nešťastne až apaticky. Svedkovia zhodne vypovedali, že bezprostredne po smrti manžela bola smutná, stále plakala, spomínala na prežité chvíle s manželom. V tom čase prebiehali prípravy na svadbu jednej z dcér a druhá z dcér očakávala príchod prvého vnúčaťa žalobkyne a jej manžela. O to ťažšie žalobkyňa niesla správu o nehode a jej následkoch; miesto radostných očakávaní a udalostí, prežívala smútok a depresiu. Žalovaní v konaní spochybňovali intenzitu a charakter manželského spolužitia žalobkyne a jej manžela s ohľadom na to, že bydlisko nebohého malo byť v čase jeho úmrtia rozdielne (H. I., okres I.) od bydliska žalobkyne (T.M. XX, R.). Žalobkyňa, jej dcéra, ako aj ostatní vyslúchnutí svedkovia zhodne potvrdili, že nebohý sa striedavo zdržiaval nielen s manželkou v Bratislave, ale aj v bydlisku matky žalobkyne z dôvodu blízkosti do práce, ako aj potrebe pomoci ovdovenej svokre. Rozdielnosť trvalých pobytov žalobkyne a nebohého nebola spôsobená ochladnutím vzťahov, či odlúčením, manželia všetok voľný, mimopracovný čas trávili spolu, či už vo H. I., alebo v Bratislave. Ani vykonanie dôkazu listinou - výkazom jázd na zistených skutočnostiach (predovšetkým v súvislosti s vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu a s odsudzujúcim rozhodnutím súdu v trestnej veci) už nemohlo nič zmeniť: k dopravnej nehode, pri ktorej zomrel manžel žalobkyne, došlo na základe protiprávneho konania žalovaného 1 z dôvodu porušenia dopravných predpisov, ktorý v tom čase vykonával prácu pre žalovaného 2, pričom nebolo zistené žiadne porušenie pracovnoprávnych predpisov o prestávkach v práci, či o organizácii pracovného času v doprave (zákon č. 462/2007 Z. z.). Následok dopravnej nehody sa ako zásah do práva na súkromie, resp. rodinný život žalobkyne vo sfére jej osobnostných práv prejavil tým, že žalobkyňa smrť manžela pociťuje nielen ako stratu najbližšieho človeka, otca svojich detí, priateľa, podporovateľa, ale aj živiteľa rodiny, ktorý rodinu materiálne zabezpečoval v prevažnej miere nielen vo forme zárobku, ale aj vo forme naturálií, keďže z výpovedí svedkov vyplýva, že choval ošípané.

25. Zo psychologického hľadiska vyplýva, že „úmrtie životného partnera, či partnerky, je v zmysle stresovej teórie o životných udalostiach hodnotené 100 bodmi, čo je najvyššia hodnota. Pritom sa nerozlišuje, či ide o úmrtie muža alebo ženy. Na smrť ako takú sa nedá pripraviť, takže náhle úmrtie alebo úmrtie po dlhodobej chorobe je rovnako výrazná záťažová udalosť, s ktorou sa len veľmi ťažko vyrovnáva. Pri dlhodobých vzťahoch ide o výrazné návyky a zvyky, ktorých súčasťou je jeden, alebo druhý partner. Ak z tohto vzorca správania jeden vypadne, hlavne v staršom veku, nemá už ten druhý dostatok sociálnych či emočných síl, aby si vybudoval nové vzorce správania a môže to viesť k strate zmyslu života, postupnému opúšťaniu sa, až k smrti. Čím je človek starší, tým si horšie zvyká a prispôsobuje sa novým podmienkam. Aj tu platí ľudová múdrosť, že starý strom nepresadíš“, uvádza psychológ D.. W. E., zo psychologickej ambulancie Fesko v Žiline (zdroj: http://plnielanu.zoznam.sk/c/2986/umrtie-partnera-ci-partnerky-ako-sa-s-touto-ranou-osudu-vyrovnat).
26. Žalobkyňa sa teda oprávnene domáha ochrany osobnosti podľa vyššie citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka, pričom ako právny prostriedok ochrany uplatňuje vplyvom intenzity a povahy protiprávneho zásahu do jej osobnostnej sféry náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000,- eur, nakoľko morálne zadosťučinenie napr. vo forme ospravedlnenia nepovažuje za postačujúce a podľa názoru súdu by v danom prípade, kedy následkom zásahu do osobnostných práv žalobkyne spôsobeným žalovanými je smrť jednej z jej najbližších osôb - manžela, by ani nebolo primeranou satisfakciou. Účelom priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu peňažnou formou, pričom súd uplatnenú výšku považuje za primeranú s ohľadom na závažnosť zásahu do osobnostnej sféry žalobkyne.

27. Na úhradu priznanej sumy nemajetkovej ujmy súd zaviazal žalovaných spoločne a nerozdielne v zmysle ust. § 511 ods. 1 OZ, podľa ktorého ak právnym predpisom alebo rozhodnutím súdu je ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté alebo ak to vyplýva z povahy plnenia, že viac dlžníkov má tomu istému veriteľovi splniť dlh spoločne a nerozdielne, je veriteľ oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich. Ak dlh splní jeden dlžník, povinnosť ostatných zanikne.

28. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s ust. § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a žalobkyni ako celkovo úspešnej strane sporu priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník,

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na súde, proti ktorého rozsudku smeruje. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).
Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.
Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.
Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 zák. č. 233/1995 Z. z.) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z. z.).